

Informacije za v tujini živeče upokojene

Stanje: Januar 2023

www.pv.at

Impresum

Medijski lastnik in izdajatelj:

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (PVA)
Friedrich-Hillegeist-Straße 1, 1021 Wien
Telefon: +43 (0) 5 03 03
Spletna stran: www.pv.at
Elektronska pošta: pva@pv.at

Kraj založbe in izdelave: Dunaj

Tisk: PVA

Naslovna slika: © istockphoto.com/koya79

Spoštovana gospa!

Spoštovani gospod!

Zdaj pripadate velikemu krogu upokojencev, za katere poskrbimo mi.

Ker so s pridobitvijo pokojnine, povezane razno razne pravice in obveznosti, je zato nujno potrebno, da ste seznanjeni s pravnimi osnovami le teh in Vas vljudno naprošamo, da si to brošuro skrbno preberete.

Na vašo željo vam pošljemo to brošuro tudi v angleškem jeziku. Nadalje lahko najdete prevode v hrvaškem, srbskem, slovenskem, slovaškem, češkem, madžarskem, turškem, italijanskem, španskem, francoskem in angleškem jeziku na spodnji spletni strani www.pv.at.

Sledeča izdaja se nanaša na podatke, ki se nanašajo na stanje pravnih podatkov z dne 1. januar 2023.

Poleg tega imate na voljo strokovno usposobljeno osebje, v glavnem mestu Avstrije na Dunaju kot tudi v drugih državah. Za v tujini živeče upokojence, so se pripravile posebne uradne ure, kjer so vam na voljo detaljirane informacije in osebna posvetovanja.

Kot strankam usmerjeno storitveno podjetje, je naš cilj, da vam ob izčrpnih uporabi pravnih možnosti hitro in nebirokratsko pomagamo.

Vaš Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Sadržaj

Ugotovitev pokojnine.....	6
Odločba	6
Obvestilo	6
Uzplačilo pokojnine	7
Nakazila po vsem svetu (navodilo za ves svet).....	7
Nakazilo v zvezno Republiko Nemčijo	7
Izračun pokojnine in izplačilo	8
Posebnosti pri starostni pokojnini	9
Povečana starostna pokojnina	9
Posebnosti pri invalidski pokojnini oz. pokojnini	
zaradi nezmožnosti za pridobitveno delo.....	10
Delna pokojnina	10
Trajna invalidska pokojnina oz. pokojnina zaradi nezmožnosti za delo	11
Začasna invalidska pokojnina oz. pokojnina zaradi nezmožnosti za delo.....	11
Zahtevek za nadaljnje izplačilo	12
Denar za rehabilitacijo / denar za prešolanje.....	12
Kontrolni pregledi	13
Odvzem pokojnine	13
Posebnosti pri predčasni starostni-, prehodniter pokojnini za težka dela	14
Odpis pokojnine	14
Ponovna oživitev pokojnine.....	14
Prehod v starostno pokojnino.....	15
Družinska pokojnina.....	16
Vdovska (Vdovec) pokojnina	16
Javljanje dohodkovnih sprememb.....	19
Vdovska pokojnina za ločene zakonce	19

Posebnosti pri vdovski pokojnini.....	20
Družinska pokojnina za otroke	22
Posebnosti pri družinski pokojnini za otroke.....	24
Dodatek za pomoč in postrežbo.....	25
Otroški dodatek	27
Višina	27
Mirovanje pokojnine	29
Sprememba prebivališča	30
Posebna izplačila.....	31
Posebna plačila	31
Posebnost.....	31
Obdačitev pokojnine.....	32
Omejena davčna obveznost	32
Državljeni egp in državljani švice.....	32
Sporazum o dvojni obdavčitvi	33
Zdravstveno zavarovanje	34
Prebivališče v državi egp, evropske unije ali v Švici.....	34
Prebivališče v državi s katero je sklenjen sporazum.....	35
Prijava za avstrijsko zdravstveno zavarovanje.....	35
Začasno bivanje v avstriji	37
Potrdilo o življenju	38
Obveznost predložitve	38
Odpošiljanje obrazca potrdila o življenju	38
Navodilo za prijavo	39
Informacije in posvetovanja	42

Ugotovitev pokojnine

Odločba

O zahtevi za pokojnino se odloči z odločbo. Odločba postane pravno-močna, če v roku treh mesecev po prejemu odločbe ne vložite pritožbe.

Obvestilo

V kolikor ste s pomočjo »Obvestila« dobili predujem na pokojnino, pomeni to slednje, da pogoji za dokončno odločitev vašega pokojninskega zahtevka še niso izpolnjeni. Vendar se trudimo, ugotovitveni postopek čimprej dokončati in Vam dostaviti dokončno odločbo.

Odločba (obvestilo) je dokument, ki vas izkaže kot upravičenca do pokojnine iz avstrijskega zakonskega pokojninskega zavarovanja.

Priporočamo vam, da ta dokument skrbno shranite.

Uzplačilo pokojnine

Pokojnino **se izplača za nazaj**, to pomeni, vsakega prvega v naslednjem mesecu.

V primeru, da ta dan sovpada s soboto, nedeljo ali praznikom, se bo vaša pokojnina datumsko primerno izplačala zadnji delovni dan pred tem dnevem.

Izplačilo pokojnine se izvrši načeloma **upokojencem/upravičencem pokojnine**.

Nakazila po vsem svetu (navodilo za ves svet)

Pokojnino se načeloma ob pomoči Deutsche Post AG

- » brezgotovinsko na bančni račun/skupni bančni račun neke banke po vaši izbiri ali
- » v postopku izplačila čeka s pomočjo pošiljanja bančnega čeka (izjemi: Švica in Belgija).

Nakazilo v zvezno Republiko Nemčijo

Pokojnino se lahko ob pomoči Deutsche Post AG

- » izplača v gotovini
- » brezgotovinsko na bančni račun/skupni bančni račun pri neki banki po vaši izbiri.

V primeru, da v prihodnje želite spremeniti način izplačila vas prosimo, da nas o tem obvestite.

Izračun pokojnine in izplačilo

Pri izračunu pokojnine, bodo upoštevana zavarovalna obdobja dosežena v državah članicah Evropske unije, Evropsko gospodarskega prostora (EGP), Švice ali državi podpisnici sporazuma oz. pri mednarodni organizaciji, v skladu z določili, ki veljajo v Avstriji. **S strani Avstrije bodo izplačani pokojninski deleži, ki zapadejo na avstrijski zavarovalni čas.**

Posebnosti pri starostni pokojnini

Povečana starostna pokojnina

V primeru, da se zahteva starostna pokojnina šele po dosegu predvidene starosti (pri ženskah 60 let, pri moških 65 let) je za dodatne mesece po predvidenem nastopu pokojnine namenjena povišana starostna pokojnina (bonifikacija), vendar šele po trenutku izpolnitve čakalnega obdobja.

Posebnosti pri invalidski pokojnini oz. pokojnini zaradi nezmožnosti za pridobitveno delo

Delna pokojnina

V primeru, da oseba, ki ima pravico do invalidske pokojnine ali pokojnine zaradi nezmožnosti za pridobitveno delo, v koledarskem mesecu dobi dohodek nad najnižnjo mejo zaslužka (v letu 2023: € 500,91) se njena pravica do pokojnine za ta koledarski mesec spremeni v upravičenost do delne pokojnine. V primeru, da skupni zaslužek preseže določeno mejo, se skupna upravičenost do pokojnine zmanjša za določeno vrednost/določen znesek. Drugače se skupna upravičenost do pokojnine zaradi nezmožnosti za pridobitveno delo ali invalidska pokojnina ne spremeni.

Če mesečni skupni bruto zaslužek preseže € 1.357,72 se skupna upravičenost do pokojnine za določen delež zmanjša. Delež je sestavljen iz deležev celotnega dohodka, pri čemer je treba vračunati v letu 2023 za deleže celotnega prihodka od

nad € 1.357,72	do	€ 2.036,66	30 %
nad € 2.036,66	do	€ 2.715,43	40 % in
nad € 2.715,43			50 %

teh deležev celotnega prihodka.

Ta delež oziroma znesek ne sme preseči niti 50 % dosežka dajatev, niti zaslužka/dohodka.

Skupni dohodek je seštevek iz polne pokojnine (brez posebnega višjega zneska) in vrednosti zaslužka/dohodka (bruto).

Nova ugotovitev delne pokojnine se opravi

- » zaradi pokojninskega popravka
- » v primeru začetka opravljanja pridobitvene dejavnosti
- » v primeru posebnega zahtevka upokojenke/upokojenca
- » pri opravljanju letne poravnave.

Trajna invalidska pokojnina oz. pokojnina zaradi nezmožnosti za delo

Pravica do časovne neomenjene invalidske pokojnine oz. do pokojnine zaradi nezmožnosti za delo se prizna le v primerih, kadar je zaradi telesnega ali duševnega stanja osebe moč predvidevati trajno invalidnost oz. nezmožnost za delo, ter kadar ni zagotovljene možnosti izboljšanja stanja z medicinsko ali s poklicno rehabilitacijo.

Začasna invalidska pokojnina oz. pokojnina zaradi nezmožnosti za delo

Do **začasne invalidske pokojnine oz. pokojnine zaradi nezmožnosti za delo** so upravičene osebe, **rojene do 31. decembra 1963**, v primeru da začasna invalidnost oz. nezmožnost za delo traja že vsaj šest mesecev. Začasna pokojnina se odobri za največ 24 mesecev. Če invalidnost oz. nezmožnost za delo traja tudi po tem, ko se to obdobje izteče, se lahko status podaljša za največ 24 mesecev, v kolikor je vloga za podaljšanje statusa oddana najkasneje v roku treh mesecev po prenehanju obdobja.

Zahtevek za nadaljnje izplačilo

Če se med časom sprejemanja časovno omejene invalidske pokojnine oziroma pokojnine zaradi nezmožnosti za pridobitveno delo, zdravstveno stanje ne izboljša, priporočamo, da se v smislu nadaljnjega izplačila vloži zahtevo **3 mesece pred koncem izplačila** pokojnine, tako da se zagotovi, da ne pride do prekinitve izplačila pokojnine.

Denar za rehabilitacijo / denar za prešolanje

Velja za osebe, ki so rojene po 1. januarju 1964

Denar za rehabilitacijo

Pri obstoju začasne invalidnosti oz. nezmožnosti opravljanja poklica v obdobju najmanj 6 mesecev sicer ne pripada pokojnina, namesto tega pa denar za rehabilitacijo pri izpolnjevanju zahtevanih predpostavk.

Denar za prešolanje

Ugotovi se v povezavi s prošnjo za invalidsko pokojnino ali pokojnino za nezmožnost opravljanja poklica, kot pravni ugovor k poklicnim ukrepom za rehabilitacijo z odločbo. Ugovor za denar za prešolanje obstoji pri izpolnjevanju nadaljnjih predpostavk.

Kontrolni pregledi

Če je možno pričakovati izboljšanje zdravstvenega stanja se v primer-
nih časovnih obdobjih s strani Zavoda za pokojninsko in invalidsko za-
varovanje izvedejo kontrolni pregledi.

Odvzem pokojnine

Pokojnino, priznana zaradi trajne invalidnosti oz. nezmožnosti za delo
se odvzame, kadar se zdravstveno stanje upravičenke ali upravičenca
izboljša v tolikšni meri, da pogoji za upravičenost do prejemanja takš-
ne pokojnine niso več izpolnjeni.

Opravljanje pridobitne dejavnosti je lahko vzrok za preverjanje inva-
lidnosti oz. nezmožnosti za delo ter posledično tudi za odvzem pra-
vice do prejemanja pokojnine.

Po dopolnitvi pokojninske starosti (60. let starosti pri ženskah in 65.
let starosti pri moških) odvzem ni več dovoljen.

Posebnosti pri predčasni starostni-, prehodniter pokojnini za težka dela

Odpis pokojnine

V primeru pričetka pridobitvene dejavnosti, tudi v tujini, odpadejo predčasna starostna-, prehodna- in pokojnina za težka dela, če (bruto) mesečni **prihodek** iz te dejavnosti presega določeno vrednost (Geringfügigkeitsgrenze).

Ponovna oživitev pokojnine

Pokojnina zopet oživi, v prvotni višini, od trenutka dalje, ko preneha samostojno oziroma nesamostojno opravljanje dejavnosti, ki presega najnižjo mejo mesečnega zaslužka/dohodka.

Da vam lahko čimprej ponovno izplačamo vašo pokojnino, vas prosimo, da nas čimprej obvestite o spremembi.

Višina najnižjega mesečnega zaslužka/dohodka v letu 2023: € 500,91

Prehod v starostno pokojnino

Predčasna starostna pokojnina preide s prvim dnev v mesecu po dosegu predvidene starosti (pri ženskah 60 let, pri moških 65 let), **avtomatsko** v starostno pokojnino, v do tedaj veljavno višino.

Zato zahteva za starostno pokojnino ni dovoljena, če že obstaja pravica do predčasne starostne pokojnine.

© istockphoto.com/AleksanderNakic

Družinska pokojnina

Družinska pokojnina pripada, pri dopolnitvi pogojev, priživelemu (tudi ločenemu) zakoncu in otrokom umrlega starša. Kot otroci veljajo ob istih pogojih navedene osebe v poglavju otroški dodatki.

Sledeče omenjene določbe o vdovski pokojnini, se smiselno uporabljajo tudi za zunajzakonske partnerje/partnerke.

Vdovska (Vdovec) pokojnina

Vdovska pokojnina se nanaša v bistvu na pokojnino, do katere je bil/a ali bi bil/a umrl/a (razvezan/a) zakonec/ka v trenutku smrti upravičena.

Pravica od 0 % do 60 %

Višina vdovske*vdovske pokojnine znaša **med 0 in 60% pokojnine**, do katere je bil/a oz. bi bil/a upravičen/a umrla oseba do nastanka smrti.

Za točen izračun odstotnega deleža je potrebno ugotoviti osnovo za odmero pokojnine; račun sedaj zajame **zaslužke** preminule osebe in upravičenca do pokojnine **v zadnjih dveh koledarskih letih** pred trenutkom smrti zavarovanca deljeno z 24.

V primeru, da je bil zaslužek v zadnjih dveh koledarskih letih zaradi bolezni ali zaradi brezposelnosti zmanjšan, se izračun za ugotovitev pokojninske osnove opravi tako, da se upošteva zaslužek zadnjih 4 koledarskih let pred smrtjo, deljeno z 48; če je to za svojce preminulega ugodnejše.

Dohodki

Kot **dohodek** se šteje med drugimi:

- » prihodek iz samostojne oziroma nesamostojne dejavnosti (doma in v tujini),
- » določeni prihodki javnih funkcionarjev, če le-ti prestopijo mejni znesek za prihodke,
- » ponavljajoče se denarne dajatve (bruto) iz zakonskega socialnega zavarovanja in zavarovanja za primer brezposelnosti (na primer pokojnino, nezgodno zavarovanje, nadomestilo za osebni dohodek, nadomestilo v slučaju brezposelnosti),
- » pokojninski oziroma oskrbovalni dohodki kot tudi podobne pokojninske dajatve,
- » pokojnine iz tujih držav,
- » rugi prejemi v skladu z Zakonom o dohodnini in funkcionalnimi pristojbinami,
- » regres,
- » pri prejemkih iz postopno prenehanja dela, vsota osnov prispevkov obveznega zavarovanja in posebnih vplačil, če je ta višja od vsote istočasno prejetih dohodkov,
- » administrativne pokojnine in premostitvena plačila na podlagi socialnih načrtov (oziroma osnova prispevkov hkrati obstajajočega prostovoljnega zavarovanja, če so ti večji od prihodkov preminule osebe).

Povečanje do 60 %

V primeru prejema vdovske pokojnine, se le ta lahko poveča, odvisno od dohodkov vdove (vdovca).

Če vsota sestavljena iz lastnih dohodkov vdove (vdovca) in vdovske pokojnine razen posebnih dodatkov zaradi večjega zavarovanja – ne doseže določene meje (v letu 2023: € 2.220,47), se odstotek vdovske pokojnine tako dolgo povečuje, dokler vsota lastnih dohodkov in vdovske pokojnine te meje ne doseže.

Povečanje vdovske pokojnine je dovoljeno le **do največ 60 %**.

Znižanje na 0 %

V primeru, da preseže vsota lastne pokojnine in/ali dohodkov iz dejavnosti skupaj z vdovsko pokojnino dvojni mesečni najvišji osnovni prispevek, se zmanjša vdovska pokojnina za presežni znesek do 0.

S 1. 1. 2013 je treba upoštevati za leto 2012 veljavno dvojno najvišjo osnovo za plačevanje prispevkov (vrednost za leto 2012 znaša € 8.460,00).

Tako odmerjeni vdovski pokojnini je potrebno pod določenimi pogoji 60% povišanega zneska dodati (za morebitne zneske povečane ga zavarovanja).

Javljanje dohodkovnih sprememb

Povečanje ali zmanjšanje lastnih dohodkov, lahko privede do spremembe vdovske pokojnine. Nova ugotovitev pokojnine, poteče načeloma vedno po uradni dolžnosti, vendar v okviru pokojninskega prilagajanja kot tudi na poseben predlog.

Vdovska pokojnina za ločene zakonce

Ločeni zakonec, dokler ni sklenil nove zakonske zveze, ima pravico do vdovske pokojnine, če jim je zavarovanec plačeval obveznosti na podlagi:

- » sodne odločbe,
- » sodne poravnave,
- » pogodbene obveznosti, sklenjene pred razvezo zakonske zveze in se je v njej zavezal plačati preživnino ali alimente,
- » po pravnomočnosti sodne odločbe o ločitvi in če je do smrti med trajanjem zadnjih desetih let redno prejemal preživnino, za kritje osnovnih življenjskih stroškov (čas trajanja zakonske zveze najmanj 10 let).

Omejitev za preživnino

Višina vdovske pokojnine se omeji zoper ločenega zakonca z mesečno preživnino.

Brez omejitve s preživnino

Dokler ni nova zakonska zveza sklenjena, pripada pravica do nadaljnje vdovske pokojnine, če:

- » sodna odločba o ločitvi vsebuje izrek po 61. členu 3. odstavka avstrijskega Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (tožeča stranka je sama ali pretežno sama kriva, da je prišlo do razveze),
- » je zakonska zveza trajala 15 let in
- » vdova (vdovec) je ob trenutku pravnomočnosti sodne odločbe ločitve dopolnila 40 let starosti.

Zahteva po dopolnjenemu 40. letu starosti v trenutku pravnomočnosti sodbe o razvezi zakonske zveze je odpravljena, v primeru da je vdova/vdovec od tega trenutka naprej nezmožen/a za delo ali je do pokojnine za sirote upravičen otrok, ki izhaja iz razvezane zakonske zveze ali ki je zakoncema skupen ali sta ga kot pastorka sprejela in ki do smrti zakonca/ke stalno prebiva v gospodinjstvu vdove/vdovca. Zahteva po stalnem prebivanju v skupnem gospodinjstvu je odpravljena, če se je otrok rodil po smrti očeta.

Posebnosti pri vdovski pokojnini

Podaljšanje po predpisanem roku

Je bila vdovska pokojnina priznana le za 30 mesecev, po smrti zavarovanca je potrebno sledeče upoštevati.

Če obstaja, v trenutku prenehanja vdovske pokojnine, stanje invalid-

nosti, se za nadaljnji čas invalidnosti pokojnina izplačuje. Prošnjo za nadaljnje izplačevanje pokojnine, je treba vložiti najkasneje v roku 3 mesecev po trenutku prenehanja izplačevanja pokojnine.

Prepozno vložena prošnja bo zavrnjena. V primeru, da se počutite invalidne, priporočamo, da **zahtevate podaljšanje vdovske pokojnine, še pred iztekom 30 mesecev.**

Odpravnina

V primeru **ponovne sklenitve zakonske zveze**, se izplača odpravnina vdovske pokojnine, v višini 35 kratnika mesečne višine pokojnine (brez varstvenega dodatka).

V primeru časovno omejene vdovske pokojnine, se odpravnina ne izplača zaradi ponovne sklenitve zakonske zveze.

Ponovna oživitev pokojnine

Če na novo sklenjena zakonska zveza zaradi smrti zakonca razpade ali se razide zaradi ločitve oziroma se anulira potem z zahtevkom ponovno oživi pravo na pokojnino če:

- » na ločitev oziroma prenehanje zakonske zveze ni v celoti oziroma pretežno vplivala krivda vdove (vdovca),
- » če vdova (vdovec), ni kriva (kriv) zaradi razveljavitve zakonske zveze.

Zahteva za pokojnino, ponovno oživi prvega dne v mesecu po izdanem zahtevku, vendar ne prej kot po poteku dveh in pol let po njegovem prenehanju.

Ponovno oživeli pokojnini, je treba vračunati, vdovsko pokojnino nove zakonske zveze, preživnine in druge prihodke, ki jih prejme vdova (vdovec) na osnovi razpadne oziroma anulirane zveze. **Časovno omejena vdovska pokojnina, ki je bila vdovi (vdovcu) izrečena, ne more več oživeti.**

Družinska pokojnina za otroke

Družinska pokojnina za otroke se nanaša le na pokojnino, na katero je oziroma bi imel preminuli oče (preminula mati) pravico, v trenutku smrti.

Višina družinske pokojnine

Vsakemu otroku preminulega zavarovanca pripada družinska pokojnina. Osnova za izračun družinske pokojnine je vedno 60 % vdovske pokojnine, ne glede na to če oziroma v kakšni višini ta izpade.

Družinska pokojnina znaša pri smrti enega izmed staršev 40 % oziroma ob smrti obeh staršev 60 % vdovske pokojnine.

Če so izpolnjeni pogoji za dodelitev družinske pokojnine po obeh starših se izplačata tudi dve pokojnini.

Do dopolnjenega 18. leta starosti

Kot otroci se do dopolnjenega 18. leta starosti upoštevajo otroci in posvojenci zavarovanca/ke ter pastorki, če so z zavarovancem/ko za stalno prebivali v skupnem gospodinjstvu. Ob tem ni pomembno, ali otrok že dela ali se še izobražuje.

Po 18. letu starosti

- » Pokojnino se izplača tudi po 18. letu starosti, ampak le, če je otrok:
- » v šolski izobrazbi oziroma v šolanju za poklic, ki pretežno zahteva njegovo delovno moč, vendar le do dopolnitve 27. leta starosti in pri študiju prejema družinski dodatek, oziroma če ne prejema družinskega dodatka, redni študij izvršuje resno in vztrajno (2. člen, 1. odstavek, točka b – Zakon o izravnavi družinskih stroškov z dne 1.9.1992),
- » opravlja prostovoljno socialno delo oz. prostovoljno okoljevarstveno leto oz. spominsko, mirovno ali socialno delo v tujini, najkasneje do dopolnjenega 27. leta starosti ali
- » je nezmožen oz. nezmožna za delo, v kolikor je nastopila bolezen ali slabost pred dopolnjenim 18. letom starosti ali med izobraževanjem ali poklicnim usposabljanjem, med opravljanjem prostovoljnega socialnega leta oz. prostovoljnega okoljevarstvenega leta oz. spominskega, mirovnega ali socialnega dela v tujini.

Posebnosti pri družinski pokojnini za otroke

Nadaljnjo izplačilo

Zahtevo za nadaljnjo izplačilo pokojnine se mora vložiti najkasneje v treh mesecih po dopolnjenem 18. letu starosti, da ne bi prišlo do prekinitve pravice.

Prenehanje upravičenosti

V kolikor pogoji za nadaljnjo upravičenost do prejemanja pokojnine za sirote niso več izpolnjeni, se ta odvzame s koncem meseca (izplačevanje se preneha), v katerem je nastala sprememba, zaradi katere je prenehala upravičenost. Pri prenehanju nezmožnosti za delo se pokojnina za sirote odvzame s koncem meseca, ki sledi odločbi.

Vnuki in vnukinje nimajo pravice do družinske pokojnine.

Dodatek za pomoč in postrežbo

Če ima oseba običajno prebivališče v Avstriji in je prejemnik osnovnega dohodka (npr. pokojnine) ali ima avstrijsko državljanstvo (oz. državljanstvo, ki je enakovredno avstrijskemu državljanstvu), lahko ima po tem, ko poda vlogo in izpolnjuje tudi druge pogoje, pravico do prejemanja dodatka za pomoč in postrežbo. Višina dodatka je odvisna od uvrstitve na sedem stopenjski lestvici za določanje dodatka.

K dodatku za pomoč in postrežbo se prištejejo vsa denarna nadomestila povezana s pomočjo in postrežbo v Avstriji ali v tujini kot tudi določene stvarne dajatve iz držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali iz Švice.

Upravičenci lahko dodatek za pomoč in postrežbo prejemajo tudi, kadar običajno prebivališče prestavijo v eno od držav Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali v Švico, v kolikor je oseba še naprej zdravstveno zavarovana v Avstriji.

Prav tako se dodeli osebi dodatek za pomoč in postrežbo, če je v času med 4. marcem 1933 in 9. majem 1945 tudi iz političnih (razen v primeru nacionalno-socialističnega delovanja), verskih razlogov ali razlogov porekla zapustil Avstrijo.

Dodatek za pomoč in postrežbo se dodeli na zahtevo in se dvanajstkrat v letu izplača brez odbitkov.

Dodatek za pomoč in postrežbo, se izplača najhitreje prvega v mesecu po vloženem zahtevku. Pravica na dodatek za pomoč in postrežbo preneha s smrtjo upravičenca. V mesecu smrti se izplača dodatek, vendar za določen delež zmanjšan.

Potrebe za dodatno pomoč in postrežbo se dodelijo na osnovi zdravniškega pregleda, določenega z uredbo.

Tab 1: Višina dodatka za pomoč in postrežbo (v sedmih kategorijah) znaša:

Stopnja	Povprečni čas, potreben za nego v mesecu več kot	Višina (mesečna) 2023
1	65 ur	€ 175,–
2	95 ur	€ 322,70
3	120 ur	€ 502,80
4	160 ur	€ 754,–
Od 5. stopnje posebni pogoji (posebna kvalificirana nega)		
5	180 ur in izredna potreba po pomoči	€ 1.024,20
6	180 ur in časovna nepredvidljivost potrebe po pomoči, med dnevom in nočjo ali nenehna prisotnost negovalne osebe	€ 1.430,20
7	180 ur in nezmožnost kontroliranja gibov rok in nog oziroma podobnega stanja	€ 1.879,50

Otroški dodatek

K pokojnini (razen družinski pokojnini) za vsakega otroka ali posvojenca zavarovanca/ke do dopolnjenega 18. leta starosti pripada še otroški dodatek. Za pastorko in vnuko to velja le, kadar so izpolnjeni posebni pogoji. V primeru, da je več oseb opravičenih do otroškega dodatka, se ta za istega otroka izplača le enkrat.

Višina

Otroški dodatek znaša na vsakega otroka mesečno € 29,07 bruto. Lahko je nižji, če se avstrijsko pokojnino dodeli le na podlagi v tujini dosežene zavarovalne dobe.

Do dopolnitve 18. leta starosti pripada pravica do otroškega dodatka ne glede na višino prihodkov, tudi tedaj, če je otrok zaposlen.

Po dopolnitvi 18. leta starosti pripada pravica otroškega dodatka samo, če:

- » če je v šolskem ali poklicnem izobraževanju, ki po večini zahteva delovni napor, največ do dopolnjenega 27. leta starosti in pri študiju ali je vezano na družinske doklade ali pa sicer ni vezano na družinske doklade, kljub temu pa usmerjeno k izvajanju rednega študija z vso resnostjo in naravnostjo k cilju (1. odst. 2. člen b Familienlastenausgleich (Zakon o uravnoteženju družinskih bremen) v obliki z dne, 1.9.1992),

- » opravlja prostovoljno socialno delo oziroma prostovoljno okoljevarstveno leto oziroma spominsko, mirovno ali socialno delo v tujini, najkasneje do dopolnjenega 27. leta starosti ali
- » je nezmožen oziroma nezmožna za delo, v kolikor je nastopila bolezen ali slabost pred dopolnjenim 18. letom starosti ali med izobraževanjem na šoli oziroma univerzi ali med poklicnim usposabljanjem ali med opravljanjem prostovoljnega socialnega leta oziroma prostovoljnega okoljevarstvenega leta oziroma spominskega mirovnega ali socialnega dela v tujini.

Prošnja za nadaljnje izplačevanje otroškega dodatka je treba vložiti in se mora izvršiti v roku treh mesecev po dopolnitvi 18. leta starosti, da ne nastopijo prekinitve v pravici.

V kolikor pogoji za nadaljnjo upravičenost do prejemanja pokojnine za sirote niso več izpolnjeni, se ta odvzame s koncem meseca (izplačevanje se preneha), v katerem je nastala sprememba, zaradi katere je prenehala upravičenost. Pri prenehanju nezmožnosti za delo se pokojnina za sirote odvzame s koncem meseca, ki sledi odločbi.

Mirovanje pokojnine

Pod določenimi pogoji lahko pokojnina miruje.

Pod mirovanjem pokojnine razumemo, da pravica do pokojnine še nadalje obstaja, vendar se pokojnina zaradi določenih okoliščin ne izplačuje.

Pokojnina miruje zaradi izreka **zaporne kazni v višini več kot en mesec**. Družinski člani, ki niso bili deležni kaznivega dejanja so upravičeni na podlagi zahtevka do dela pokojnine.

Posebnost: Pokojnina ne miruje, če se odvzem prostosti izvrši s pomočjo elektronsko nadzorovanega hišnega pripora (»elektronske zapestnice«).

Sprememba prebivališča

V primeru, da se kot upravičenec preselite, je Vaša obveznost, da nas o tem nemudoma obvestite in nam dostavite potrdila prijave oziroma odjave o spremembi prebivališča. Če se preselite v drugo državo lahko pride do sprememb dohodnine, zdravstvenega zavarovanja in podobnega.

Posebna izplačila

K pokojninam za mesec **april** oziroma **mesec oktober, vsakega leta**, Vam pripada posebno izplačilo.

Le ta vam pripada v višini izplačane pokojnine za mesec april oziroma mesec oktober, vključno z otroškim dodatkom.

Posebna plačila

Posebno plačilo vam pripada prvič samo v sorazmernem delu, če v mesecu posebnega plačila in v zadnjih petih mesecih pred tem pokojnica ni bila neprekinjeno izplačana. Pri tem se zmanjša višina posebnega izplačila za vsak koledarski mesec brez izplačila pokojnine za šestino.

Posebnost

Pri družinskih pokojninah velja naslednja posebnost: če je bil/bila pokojnik/pokojnica že uživalec/uživalka pokojnine, se vračunajo tudi tisti meseci, kot da bi že sprejemali družinsko pokojnino.

Obdačitev pokojnine

Omejena davčna obveznost

Osebe, ki nimajo niti stalnega prebivališča niti začasnega prebivališča v Avstriji in ne bivajo dlje kot 6 mesecev v Avstriji, so omejeno davčno obvezne.

Davek na osebni dohodek, k pokojnini upravičenih oseb, se izračuna po določilih Zakona o dohodnini. Uveljavljanje davčne olajšave kot edini hranilec, samohranilec kot tudi določene neobdavčene zneske (za telesno prizadete ali za lastnike izkaznice žrtvenih kot tudi uradnih potrdil) se ne upošteva.

Državljeni egp in državljani švice

Državljeni držav članic Evropske unije, oziroma države, za katero velja sporazum Evropskega gospodarskega prostora, se lahko smatrajo kot neomejeni davčni zavezanci, če glavni del njihovih prihodkov izhaja iz Avstrije.

Tozadevno prošnjo – za pretekla koledarska leta – se vloži pri Davčni upravi.

Tekočo pokojnino je treba obdavčiti po pravilih za omejene davčne obveznosti.

Sporazum o dvojni obdavčitvi

Da ne bi prihajalo do večkratnega obdavčevanja v več državah, te sklenejo sporazume o dvojnem obdavčevanju.

Ti sporazumi razdelijo pravice do obdavčevanja na več držav. V skladu s sporazumi, ki so jih med seboj sklenile posamezne države in ki preprečujejo dvojno obdavčevanje, se pokojnine, izplačane v tujino, obdavči le enkrat. Aktualen seznam sporazumov, ki jih je sklenila Avstrija, najdete na spletni strani Zveznega ministrstva za finance na www.bmf.gv.at.

V kolikor je v sporazumu o dvojnem obdavčevanju zapisano, da se obdavčitev izvede v (tuji) državi, v kateri oseba prebiva, in se tako pokojnine v Avstriji ne obdavči, mora pred spremembo davčne oznake biti podano potrdilo o prebivališču, ki ga potrdi tuji davčni urad (Formular ZS-QU1).

Zdravstveno zavarovanje

Prebivališče v državi egp, evropske unije ali v Švici

Merodajno so na splošno tozadevne Uredba (EGP) št. 1408/71 in Uredba (EGP) 574/1972 kot tudi s 1. majem 2010 Uredba (ES) št. 883/2004 in Uredba (ES) št. 987/2009. Po teh določbah imate vi in vaši svojci načeloma pravico na storitve zakonskega zdravstvenega zavarovanja, na območju, kjer imate stalno prebivališče, in sicer po veljavnih pravnih predpisih le tega. To bo splošno gledano tedaj, ko boste prejemali v državi vašega prebivališča tudi pokojnino.

V primeru, da v državi vašega stalnega prebivališča ne obstaja obvezno zdravstveno zavarovanje in za izvedbo zdravstvenega zavarovanja ni določeno sodelovanje druge države članice ali Švice, se bo vam in vaši družini izplačalo storitve zdravstvenega zavarovanja na podlagi upravičenja do avstrijske pokojnine, na stroške avstrijskega zdravstvenega zavarovanja. Odobritev teh pomožnih storitev krije tudi nosilec obveznega zdravstvenega zavarovanja v državi vašega stalnega prebivališča po tamkajšnjih veljavnih pravnih določilih.

Podrobnejše informacije dobite pri pristojnemu nosilcu pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja v državi vašega stalnega prebivališča.

Prebivališče v državi s katero je sklenjen sporazum

Merodajna so v tem primeru določila posameznega sporazuma o socialni varnosti. Vendar je treba upoštevati, da ne vsebujejo vsi sporazumi tudi določil o zdravstvenem zavarovanju upokojencev. Ustrezna določila so trenutno sklenjena s sledečimi državami:

Bosna in Hercegovina, Črna gora, Hrvaška, Severna Makedonija, Srbija, Tunizija in Turčija.

Živate v eni izmed zgoraj omenjenih držav in ne prejemate pokojnine, po pravnih pravilih države vašega stalnega prebivališča, se bodo vam in vaši družini izplačale storitve zdravstvenega zavarovanja na podlagi upravičenja do avstrijske pokojnine, na stroške avstrijskega zdravstvenega zavarovanja. Odobritev teh pomožnih storitev krije tudi nosilec obveznega zdravstvenega zavarovanja v državi vašega stalnega prebivališča, po tamkajšnjih merodajnih pravnih določilih.

Podrobnejše informacije dobite pri pristojnem nosilcu pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja v državi vašega stalnega prebivališča.

Prijava za avstrijsko zdravstveno zavarovanje

Uveljavljanje storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, na stroške avstrijskega zdravstvenega zavarovanja, predpostavi prijavo pri pristojnemu nosilcu avstrijskega zdravstvenega zavarovanja, kot tudi pravilno zaznambo pri sodelujočemu nosilcu zdravstvenega zavarovanja v državi Vašega stalnega prebivališča.

Ni prejemanja pokojnine po pravnih predpisih države stalnega prebivališča

Če imate stalno prebivališče v eni od držav Evropske unije oziroma v državah članice Evropskega gospodarskega prostora ali Švice, kot tudi Bosne in Hercegovine, Črne gore, Hrvaške, Severna Makedonije, Srbije, Tunizije ali Turčije, se izvaja preverjanje pogojev za prijavo v zdravstveno zavarovanje, kot tudi prijava sama načeloma v ugotovljenem postopku za pokojnino.

Prejemanje pokojnine po pravnih predpisih države stalnega bivanja

Če imate stalno prebivališče v eni od držav Evropske unije oziroma v državi člani Evropskega gospodarskega prostora ali Švice se to preverjanje načeloma ne izvede avtomatsko. Zaradi tega vas lepo prosimo, da nas takoj obvestite, v primeru, da nimate urejenega obveznega zdravstvenega zavarovanja v državi vašega stalnega bivanja.

Če imate stalno prebivališče v Bosni in Hercegovini, Črni gori, na Hrvaškem, v Severna Makedoniji, Srbiji, Tuniziji ali Turčiji, se za zdravstveno zavarovanje ravna po pravilih države stalnega bivanja.

Prijava v avstrijsko zdravstveno zavarovanje v tem primeru ni mogoča.

Prispevek za avstrijsko zdravstveno zavarovanje

V primeru, da je sklenjeno avstrijsko zdravstveno zavarovanje je treba plačevati prispevke za avstrijsko zdravstveno zavarovanje od pokojnine, z izjemo pokojnine za sirote.

Začasno bivanje v avstriji

Če imate stalno prebivališče v eni od držav Evropske Skupnosti oziroma v državi članici Evropskega gospodarskega prostora, ali v eni od držav omenjenega sporazuma, oziroma v Švici lahko vi ali vaši družinski člani uživate, v času začasnega bivanja v Avstriji nujno potrebne storitve (zdravniško pomoč ali nego v zavodu). Stroške teh storitev poravnava nosilec zdravstvenega zavarovanja v državi stalnega bivanja.

Podrobnejše informacije dobite pri pristojnemu nosilcu zdravstvenega zavarovanja vašega prebivališča.

Potrdilo o življenju

Obveznost predložitve

Kot pogoj za izplačilo pokojnine v tujini živečim upokojencem, je potrebno enkrat v letu predložiti potrdilo o življenju.

K predložitvi niso zavezane upokojenke in upokojenci s stalnim prebivališčem v Nemčiji, katerim se avstrijska pokojnina nakaže v Nemčijo.

Odpošiljanje obrazca potrdila o življenju

Odpošiljanje obrazca se izvrši vedno enkrat letno in sicer vsako leto januarja. Obrazec morate nemudoma, ter podpisan in potrjen vrniti na Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. »Izjavo o zaslužkih in drugih dohodkih« se zahteva le v primeru, če imate kakšen drug zaslužek ki vpliva na pokojnino.

Če v celoti izpolnjen in overjen formular ne prispe nemudoma do ustanove pokojninskega zavarovanja, oseba ne more biti izplačana.

Obrazec **Lebensbestätigung** / Potrdilo o življenju lahko najdete tudi v več jezikih na spletni strani: www.pv.at.

Navodilo za prijavo

Zakonska določila zavezujejo vse prejemnike plačil in oseb ki vlagajo prošnje za pokojnine, da nemudoma sporočijo vsako spremembo, ki bi imela vpliv na upravičenje in višino plačil, oziroma spremembe, ki so povezane s prebivališčem.

Javite nam prosim v roku **7 dni** (pri zahtevi za pokojnino za vdove in sirote v roku 2 tednov)

- » pričetek pridobitne dejavnosti in višina dohodka od pridobitne dejavnosti, pri prejetju otroškega dodatka tudi pri pričetku pridobitne dejavnosti otroka
- » vsaka sprememba višine dohodka iz pridobitne dejavnosti
- » prejem dopolnilnega plačila za regres za letni dopust ali odpravnine ob odpovedi dela

Javite nam prosim v roku **2 tednov**

- » sprememba bivališča, vsaka sprememba imena, kot tudi poroka oz. vpis partnerske skupnosti
- » vsako priznanje, nova izmera (razen prilagoditev pokojnin) ali odprava pokojnine s strani neke druge (domače oz. tuje) ustanove
- » prejemanje bolniškega nadomestila iz avstrijske zdravstvene zavarovalnice
- » prestanje zaporne kazni dlje od enega meseca
- » prejemanje vdovske pokojnine oz. pokojnine za svojca registriranega partnerja/ice, tudi prejemanje denarnega nadomestila iz avstrijskega nezgodnega zavarovanja ali zavarovanja brezposelnosti, kot tudi prejemki avstrijskega ali tujega uživanja pokoja in oskrbe iz uradniškega ali podobnega službenega razmerja, pokojninskega prejemka ali podobne pokojninske storitve na podlagi službenega in pokojninskega pravilnika ali pogodbene pokojninske privolitve delodajalca, kot tudi sprememba ali odprava navedenih storitev.
- » Pri prejemanju pokojnine vdove in sirote ali otroškega dodatka, tudi sprememba imena ali naslova otroka (sirote), pridobitev in odprava prejemanja družinske podpore, poroka oz. registracija partnerske skupnosti, (smrt) otroka (sirote), **kot tudi** pričetek opravljanja civilne službe, sprememba v prihodku otroka (sirote) oz. končanje ali prekinitev študija, izobrazbe ali prostovoljne dejavnosti (v kolikor je otrok / sirota že dopolnil 18. leto starosti), **kot tudi** odprava obstoječe nezmožnosti dela.

Javite nam prosim v roku **4 tednov**

- » Vsaka sprememba v predpogojih za prejemanje denarja za oskrbo (na primer nadaljnje denarne storitve kot dodatek za slepoto in podoben okoliščine)

Poročilo

S pravočasnim javljanjem preprečujete nadprejemke!

Vašo prijavo sprejema vsaka službena izpostava ustanova pokojninskega zavarovanja.

Upoštevajte prosim, da se bo za zamujeno prijavo prekomerno izplačilo zneskov zahtevalo nazaj!

Informacije in posvetovanja

Za vaše želje in vprašanja o pokojninskih zadevah, smo vam na voljo od ponedeljek do sreda med 7:00 in 15:30 uro srednjeevropskega časa, četrtek med 7:00 in 18:00 uro srednjeevropskega časa, ter ob petek med 7:00 in 15:00 uro srednjeevropskega časa, na telefonski številki: **+43 (0) 503 03**.

Vaša vprašanja nam prosim pošljite na

Pensionsversicherungsanstalt Landesstelle Wien

Friedrich-Hillegeist-Straße 1

1021 Wien, Österreich

Ali nam pošljete e-mail na naslov pva-lsw@pv.at.

Informacije in posvetovanje so vam na voljo tudi na govorilnih dneh Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki se trenutno izvajajo v naslednjih državah:

Nemčija, Italija, Hrvaška, Liechtenstein, Švica, Srbija, Slovaška, Slovenija, Češka, in Madžarska.

Na razgovor prinesite osebni dokument s fotografijo za prikaz identitete!

Aktualne informacije in pokojninske zadeve, kot tudi kraj in čas govorilnih ur najdete na spletni strani pod www.pv.at.

Odločba (obvestilo) vsebuje vašo »zavarovalno številko«. Le to obvezno navedite pri vsakem dopisovanju. S tem nam olajšate iskanje vaših podatkov in omogočate tudi hitrejšo reševanje vaše zadeve.

Prosimo, da upoštevate!

Ta splošna informacija ne more nadomestiti osebnega posvetovalnega pogovora. Sodelavke in sodelavci Zavoda za pokojninsko zavarovanje so vam na razpolago. Naslove in telefonske številke najdete navedene na spletni strani pod www.pv.at/kontakt.

Informacije glede mednarodnih govorilnih ur najdete pod: [www.pv.at/internationale Sprechstage](http://www.pv.at/internationale_Sprechstage)

Na osebni posvetovalni pogovor prinesite s seboj vaš osebni dokument ali dokazilo o vaši identiteti.

Veliko drugih informacij najdete na www.pv.at.